

údaje:

0	07/2010	1.vydání	Mgr. Fialová	Bussinow, Ph.D.	Bussinow, Ph.D.	Bussinow, Ph.D.
			v.r.	v.r.	v.r.	v.r.
Rev.	Datum	Popis	Vypracoval	Kreslil/psal	Kontroloval	Schválil

Objednatel:

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65
100 00 Praha 10 - Vršovice

Souprava:

Zhotovitel:

ECOLOGICAL CONSULTING a.s.
Na Střelnici 48, 779 00 Olomouc
tel: 585 203 166, fax: 585 203 169
e-mail: ecological@ecological.cz

Projekt:

„Rychlostní silnice R43 v úseku Kuřim – Svitávka“

Číslo
projektu:

411/10084

VP (HIP):

Bussinow, Ph.D.

Stupeň:

KÚ: Jihomoravský

OÚ:

Datum:

07/2010

Obsah:

Archiv:

Formát:

Měřítko:

Část:

Příloha:

Odborný podklad pro příslušný úřad k záměru „Rychlostní silnice R43 v úseku Kuřim – Svitávka“ na životní prostředí ve vztahu k problematice vlivů záměru na lokality soustavy Natura 2000 ve smyslu § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

-

-

Objednatel: Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65
100 00 Praha 10 - Vršovice

Zpracovatel: Ecological Consulting a.s.,
Na Střelnici 48, 779 00 Olomouc
e-mail: ecological@ecological.cz ; www.ecological.cz

Červenec 2010

Mgr. Milan Bussinow, Ph.D.

Prvotní dokumentace je uložena v archivu objednatele.

Rozdělovník:

2 výtisky, 1 digitální verze:	Ministerstvo životního prostředí
00. výtisk: 0 digitální verze:	Ecological Consulting a.s.

Řešitelský kolektiv:

Mgr. Milan BUSSINOW, Ph.D. - ochrana přírody, botanika

- autorizovaná osoba ke zpracování biologických hodnocení dle §67 zákona č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č.j. OEKL/2906/05 ze dne 18.10.2005)

- autorizovaná osoba k provádění posouzení podle §45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č. j. 29539/ENV/09,998/630/09)

Ecological Consulting a.s., Na Střelnici 48, 779 00 Olomouc, tel. 585203166

Mgr. et Mgr. Martina FIALOVÁ – biotopy, botanika

Ecological Consulting a.s., Na Střelnici 48, 779 00 Olomouc, tel. 585203166

OBSAH

1. Úvod	5
2. Návrh upraveného řešení v místě kontaktu s EVL Malhostovické kopečky	6
3. Hodnocení vlivů záměru na EVL	8
4. Návrh zmírňujících opatření	10
5. Závěr	12
5. Literatura a podklady	13

1. ÚVOD

Zpracovaný materiál reaguje na skutečnosti, které vyplynuly z veřejného projednání záměru, a to ve vztahu k vyhodnocení vlivů záměru na lokality Natura 2000 dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, které bylo součástí posudku záměru Rychlostní silnice R43 v úseku Kuřim – Svitávka“ ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (Ing. Zuzana Toniková (ENVI–TON)). Materiál je zpracován pro potřeby Ministerstva životního prostředí jako podklad pro formulaci stanoviska EIA k předmětnému záměru.

Na základě vyjádření k posudku, veřejného projednání a na základě požadavku MŽP (Příloha č. 1), ověřili autoři naturového posudku opatření navržené v dokumentaci EIA (str. 166), které řeší střet záměru se dnešní EVL. Jde o alternativní řešení varianty 1 záměru v místě, ve kterém se těleso dálnice i s uvažovanou přeložkou místní komunikace dostávají do bezprostřední blízkosti Evropsky významné lokality Malhostovické kopečky. Toto opatření nebylo součástí vlastního projektu stavby a nemohlo z tohoto důvodu být bráno v potaz v „naturovém“ hodnocení a následně i námi zpracovaném posudku tohoto hodnocení.

V posudku naturového hodnocení, na nějž tento materiál reaguje, autoři navrhli upřednostnit variantu 2 záměru právě kvůli skutečnosti, že varianta 1 by ve své původní podobě mohla představovat významný negativní vliv na zmíněnou EVL Malhostovické kopečky.

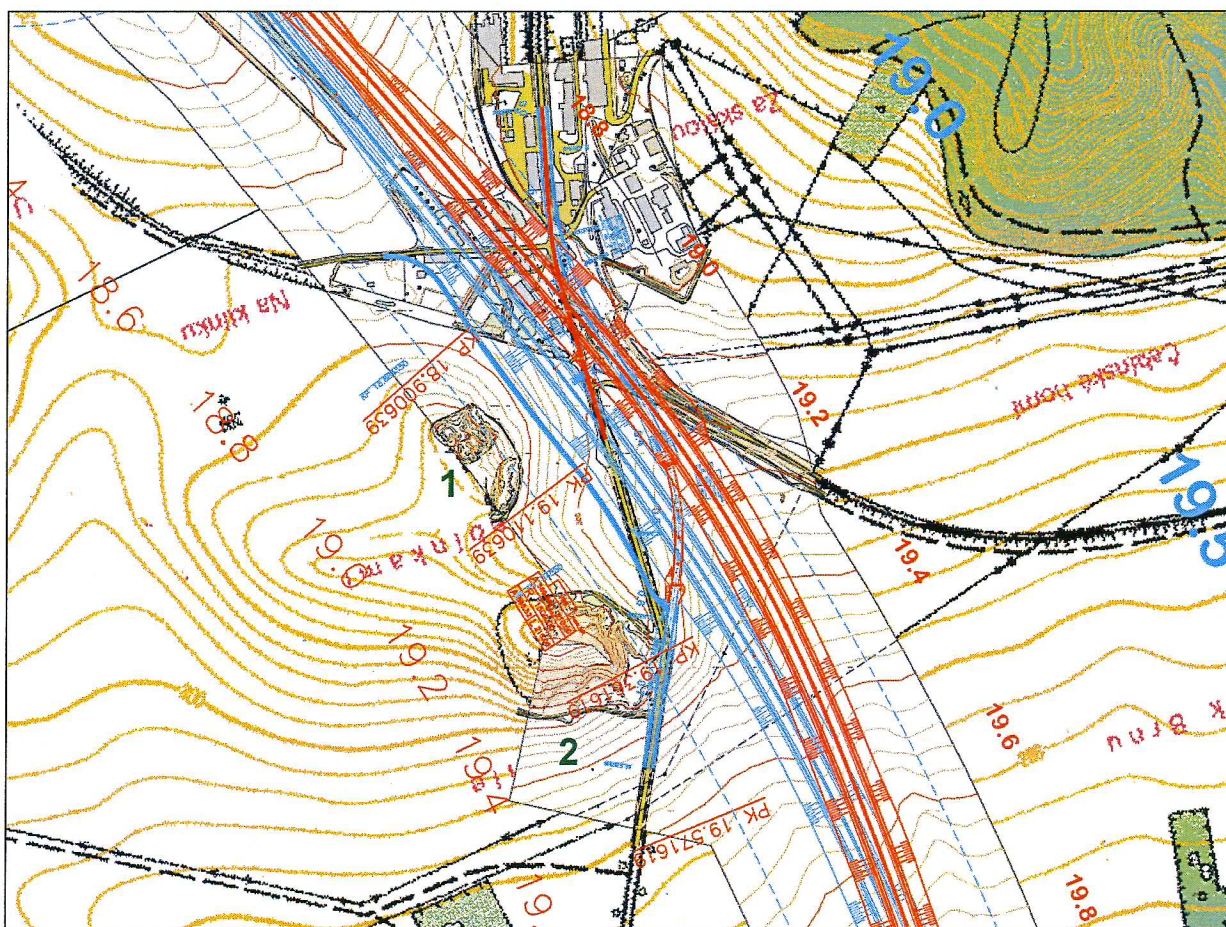
Možnost alternativního řešení v tomto konkrétním úseku byla diskutována při veřejném projednání tohoto záměru (Boskovice, 15.7.2010). Na základě této skutečnosti Ministerstvo životního prostředí svým dopisem (Příloha č. 1) požádalo tým zpracovatelů posudku naturového hodnocení, aby se touto skutečností v rámci vypořádání připomínek k posudku zabývali.

V tomto materiálu již nebudou opakovány skutečnosti uvedené v posudku naturového hodnocení. Autoři se v předkládaném textu budou věnovat pouze novým skutečnostem a jejich vztahu k lokalitám soustavy Natura 2000 a jejich předmětům ochrany.

2. ŘEŠENÍ V MÍSTĚ KONTAKTU ZÁMĚRU S EVL MALHOSTOVICKÉ KOPČKY DLE PODMÍNKY UVEDENÉ V DOKUMENTACI EIA

Z následující situace, která byla poskytnuta investorem, je patrné upravené řešení nejen původně uvažované přeložky silnice III/38529, ale i tělesa vlastní rychlostní komunikace 43.

Obr. 1: Upravené řešení R43 v místě EVL Malhostovické kopečky (HBH s.r.o., 07/2010)

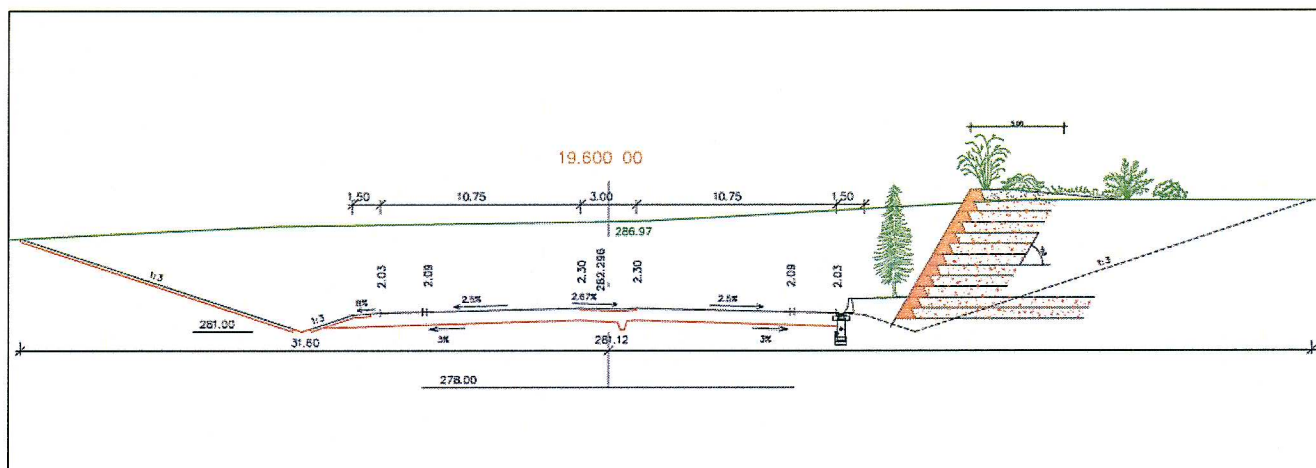
Legenda:

1, 2: dvě dílčí lokality EVL Malhostovické kopečky (1 - Zkamenělá svatba, 2 - Malhostovická pecka)

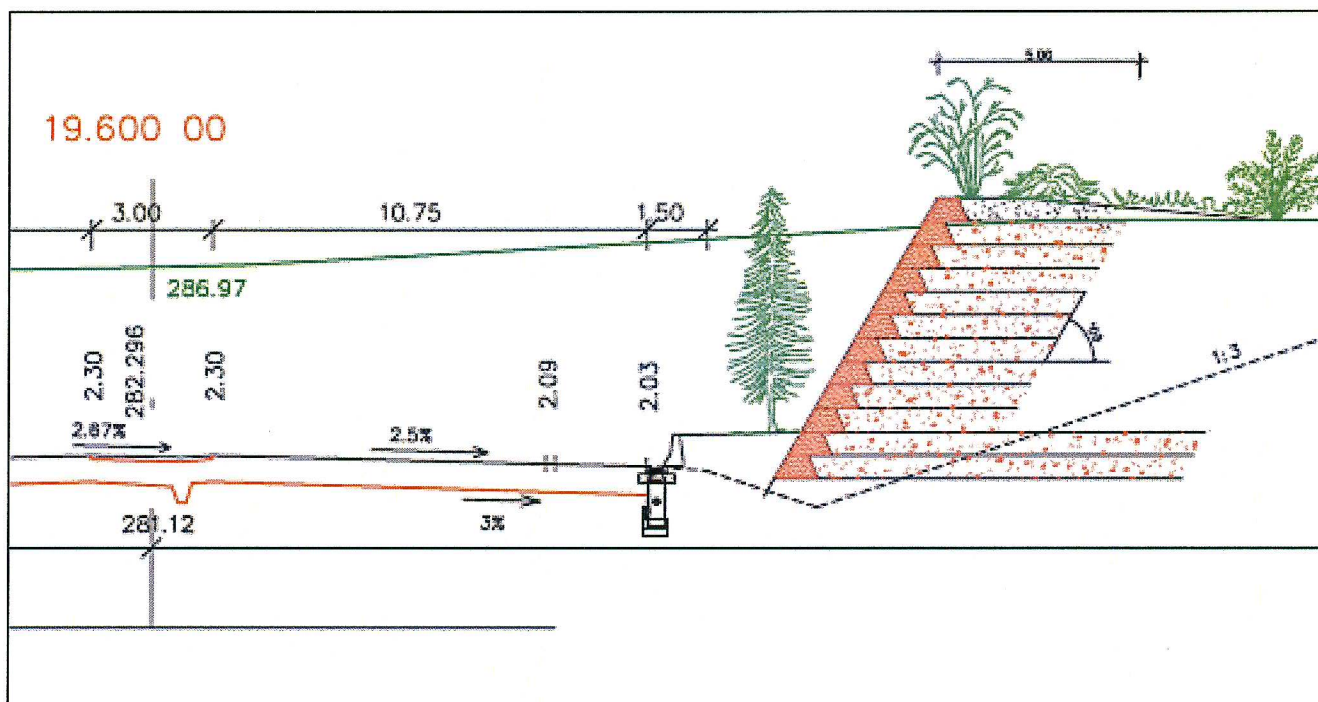
Modře – vyznačen původní návrh řešení R43 a přeložky III/38529

Červeně – vyznačen upravený návrh řešení R43 a přeložky III/38529

Obr. 2: Příčný profil R43 v řešeném úseku

Obr. 3: Detail zářezu – části R43 na straně přiléhající k EVL

Jak je patrné z obrázku 1, došlo v předmětném místě ke dvěma úpravám v porovnání s původním řešením:

- 1) **Přeložka komunikace III/38529** je řešena tak, že v místě bezprostředně související s EVL zůstává v původní stopě, tj. v tomto místě k přeložce vůbec nedochází,
- 2) **Těleso rychlostní komunikace R43** je odsunuto oproti původnímu stavu o cca 50-60 m směrem od EVL.

Jak vyplývá z obrázků 2 a 3, rychlostní komunikace je v tomto místě navržena v zářezu.

3. HODNOCENÍ VLIVU ZÁMĚRU NA EVL

Předmětem ochrany **EVL Malhostovické kopečky** (CZ0624235) jsou přírodní stanoviště **6110 Vápnité nebo bazické skalní trávníky (*Alyso-Sedion albi*)** a přírodní stanoviště **6210 Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnitých podložích (*Festuco-Brometalia*)**. Prvně uvedený biotop, tedy 6110 se řadí mezi prioritní stanoviště. Předmětem druhové ochrany je **koniklec velkokvětý (*Pulsatilla grandis*)**.

Varianta 1 byla ve své původní podobě vyhodnocena negativně s ohledem na předměty ochrany EVL z několika důvodů:

- Narušení **celistvosti** lokality (přeložka III/38529 v přisunuté poloze bezprostředně k EVL),
- Eutrofizace a následná **ruderalizace** lokality mj. vlivem spadu atmosférického dusíku,
- Splach solí z přeložky v přisunuté poloze,

Podle mapování biotopů v České republice tvoří zhruba 10% vegetace v EVL Malhostovické kopečky biotop T6.2B *Bazifilní vegetace efemér a sukulentů bez převahy netřesku výběžkatého* (prioritní biotop 6110). Obecně je ohrožení tohoto biotopu ovlivněno především **maloplošností** jeho výskytu. Reaguje citlivě na klimatické výkyvy – v sušších letech ho spíše přibývá, ve vlhčích ustupuje. Ohrožen je především sukcesí, **ruderalizací** a splachem živin (Härtel et al. 2009). Na Malhostovické pecce je tento biotop rozšířen především v její západní, jihozápadní a jižní části. Na Drásovském kopečku je mozaikovitě rozšířen především v centrální části – v nejbližším okolí skalních výchozů.

Biotop T3.3D *Úzkolisté suché trávníky, porosty bez význačného výskytu vstavačovitých* (biotop 6210) tvoří přibližně 45% vegetace v dotčené EVL. Jeho hlavním ohrožením je mimo neobhospodařování pozemků, zarůstání invazními dřevinami a nevhodné výsadby i **spad atmosférického dusíku** a následná expanze trav *Arrhenatherum elatius* a *Calamagrostis epigejos*, spojená s vymizením vzrůstově nižších druhů rostlin (Chytrý et al. 2001). Na Malhostovické pecce zaujímá tento biotop především vrcholové plató, severní a východní svahy, roztroušeně se však vyskytuje i na zbytku území. Na Drásovském kopečku pokrývá v mozaice s ostatními biotopy většinu lokality.

V původním návrhu varianty 1 představovalo hlavní riziko další přiblížení komunikace III/38529 až na hranici biotopů, které jsou předmětem ochrany EVL. Kromě vlastního

přímého zásahu do lokality je v případě přiblížení komunikací k lokalitám EVL nutno si uvědomit i doprovodné negativní dopady – například splachy solí a jiných chemikálií využívaných pro zimní údržbu silnic.

V dokumentaci EIA bylo doporučeno v rámci požadavků na úpravu technického řešení „v případě varianty 1 upravit přeložku silnice III/38529 tak, aby nezasahovala okraj PP Malhostovická pecka“ (dnes část EVL).

Na základě žádosti MŽP bylo v rámci vypořádání připomínek k posudku projekčně dopracováno řešení tohoto doporučení, se kterým se v rámci podmínek pro realizaci záměru počítá. Přijetím tohoto opatření se mění dopad záměru na EVL Malhostovické kopečky.

Celistvost lokality nebude narušena vzhledem k tomu, že stávající poloha komunikace III/38529 se nezmění – v bezprostřední blízkosti lokality EVL zůstává ve své stávající poloze. Nedojde tak k přímému zásahu s lokalitou EVL tak, jak by tomu bylo v původní variantě 1.

Úpravou projekčního řešení došlo také k odsunu tělesa rychlostní komunikace v oblasti EVL. Také tato úprava představuje snížení negativních vlivů záměru na předměty ochrany. Oddálením tělesa R43 budou prostorově oddáleny už i možné vlivy ve fázi výstavby (dopad stavební činnosti, přítomnost mechanizace a přesuny materiálů v blízkosti EVL). Zvětšením vzdálenosti mezi komunikací a lokalitou Natura 2000 dojde k mírnému **zmenšení vlivu emisí zplodin** na chráněná rostlinná společenstva. K tomuto snížení nedojde jen vlivem větší vzdálenosti zdroje emisí (vlastní rychlostní komunikace), ale především v kombinaci faktu, že komunikace je v tomto místě navržena v hlubokém zářezu (obr. 2). Navržené vegetační úpravy opěrného svahu zářezu i podél rychlostní komunikace budou dále působit jako izolační a absorpční element zmenšující množství přenášených emisí. Navíc je v prostoru mezi R43 a místní komunikací (a tedy EVL) navržena další výsadba dřevin (více viz. kapitola 4)

4. NÁVRH ZMÍRŇUJÍCÍCH OPATŘENÍ

Jak bylo řečeno v předchozí kapitole, varianta 1 upravená dle požadavku z dokumentace EIA nepředstavuje záměr s významným negativním vlivem na EVL Malhostovické kopečky. Jsme přesvědčeni, že vyloučením přímého zásahu překládané místní komunikace, dále dalším odsunutím rychlostní komunikace, jejím umístěním v zářezu, je možno významný negativní vliv vyloučit.

V lokalitě se ale nabízejí možnosti, jak dále eliminovat působení nežádoucích procesů spojených ať už s budoucím provozem na rychlostní komunikaci, tak užíváním stávající komunikace, ale i intenzivní zemědělskou činností, která v bezprostřední blízkosti EVL probíhá.

Na plochách, které jsou dnes součástí ZPF a které se po vybudování R43 dostanou mezi tuto rychlostní komunikaci a stávající (resp. nově upravovanou – viz. obr. 1 nebo 4) komunikaci, by bylo vhodné využít pro vytvoření dalšího izolačního prvku ze vzrostlé zeleně. Ten bude jednak dále zachycovat emise ve vzduchu, ale vzhledem ke konfiguraci terénu (svažuje se v této části směrem k EVL) bude také zachycovat látky obsažené v dešti a celkově lokalitu dále odcloní od zdroje emisí. Plochy, které mohou být pro tento účel využity, jsou v obr. 4 vyznačeny zelenou šrafurou.

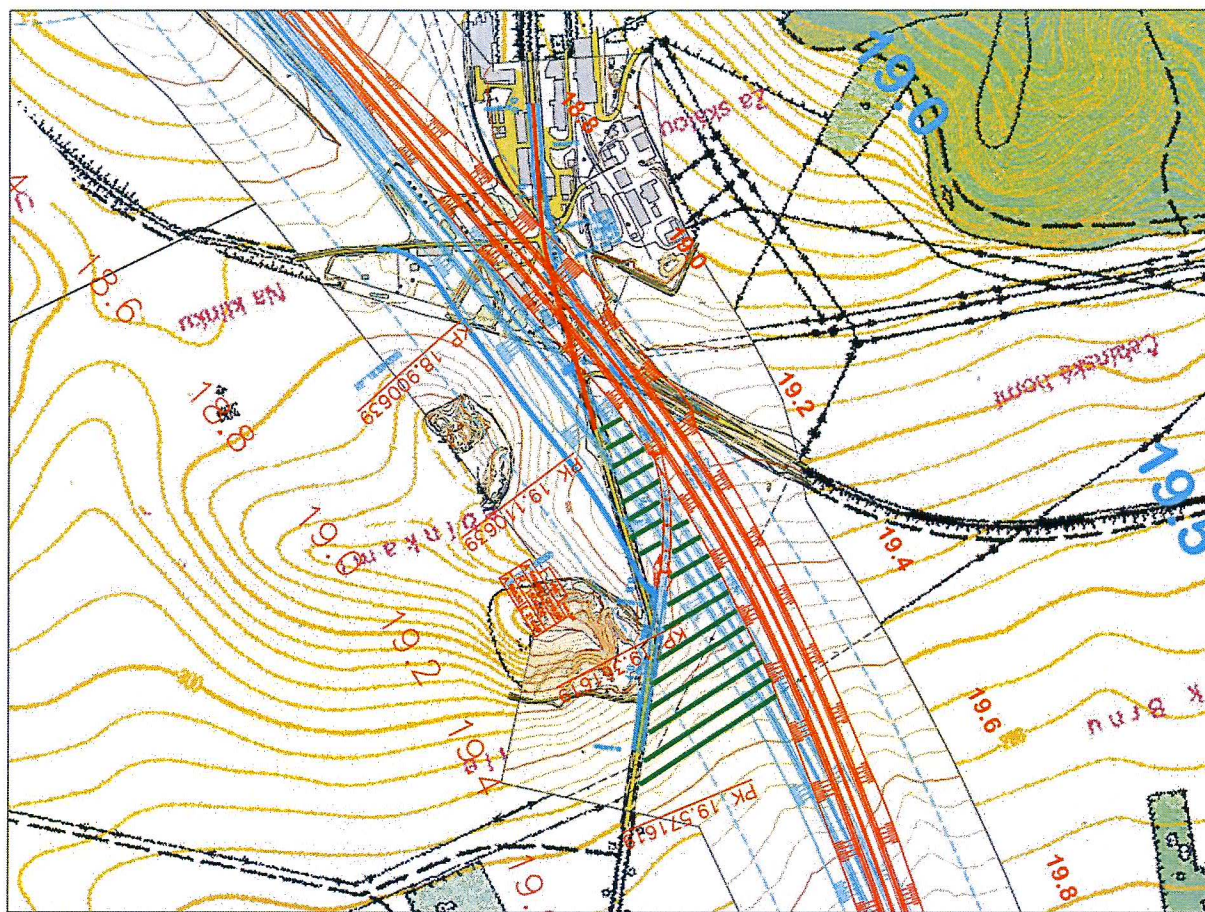
Jako vhodné řešení doporučujeme pro tento účel s ohledem na venkovský ráz krajiny výsadbu ovocných dřevin. Mohou být využity jakékoli vzrůstné dřeviny jako například hrušně, třešně, jabloně a podobně. Plocha pod dřevinami, ale i jakákoli volná plocha, která nebude osazena, musí být oseta vhodnou travo-bylinnou směsí.

Velmi vhodné by bylo také realizovat návrh z původního naturového posouzení obsaženého v dokumentaci EIA k tomuto záměru, a to propojení obou dílčích částí EVL travnatým pásem na úkor dnešní zemědělské půdy. Tento návrh by bylo vhodné ještě rozšířit o travnatý pás kolem obvodu dílčí lokality Drásovský kopeček. Ta je dnes silně ovlivňována intenzivní zemědělskou činností.

Realizací těchto opatření by došlo k dalšímu snížení přísunu dusíku a dalších živin, a tím i zmírnění rizika eutrofizace a následné degradace těchto lokalit. Toto opatření má ale spíše managementovou povahu, vede k dalšímu posílení ochrany těchto hodnotných lokalit. Nepředstavuje opatření, které by přímo souviselo nebo zmírňovalo dopady výstavby a provozu R43.

Dále je v dokumentaci vyloučena jakákoliv staveništní doprava směrem k lokalitám soustavy Natura 2000. Navíc je zde vyloučeno umísťování stavebních dvorů, dočasných skládek zemin a přístupových komunikací. Je možné zvážit i dočasné oplocení naturových lokalit.

Obr. 4: Plochy navržené k výsadbě dřevin (označeny zelenou šrafovou)

5. ZÁVĚR

Zatímco v textu naturového posudku byla především kvůli přisunutí poloze přeložky a s ohledem na možný vliv imisí zplodin varianta 1 v porovnání s variantami 2 a 3 označena za nevhodnou a z principu předběžné opatrnosti vyloučena, ve světle nových okolností, tj. především upraveného řešení celého záměru v blízkosti EVL Malhostovické kopečky na základě požadavku uvedeného v dokumentaci EIA, můžeme označit i variantu 1 v této podobě za přípustnou, tj. bez významného negativního vlivu na Evropsky významnou lokalitu Malhostovické kopečky. Negativní vliv, který s variantou 1 v upravené poloze můžeme spojovat, představuje dle našeho názoru a vyhodnocení mírný negativní vliv, který je možno dále účinně snížit přijetím uvedených zmírňujících opatření.

Vliv na další posuzovanou lokalitu soustavy Natura 2000, tj. EVL Zlobice, bude v tomto případě ještě menší, protože varianta 1 je od této EVL ještě vzdálenější, než varianta 2. Nicméně obě tyto varianty byly ve vztahu k EVL Zlobice vyhodnoceny jako bez významného negativního vlivu.

Za podmínky realizace varianty 1 v upravené podobě na základě podmínky z dokumentace EIA v oblasti EVL Malhostovické kopečky a dále za podmínky dodržení níže uvedených opatření, považujeme variantu 1 v této podobě za přijatelnou, bez významného negativního vlivu na lokality soustavy Natura 2000.

Do návrhu stanoviska je tedy nezbytné doplnit na základě výše uvedeného zdůvodnění následující podmínky pro fázi přípravy a realizace záměru:

Fáze přípravy a realizace:

1. Vyloučit jakoukoliv staveništní dopravu směrem k lokalitám EVL.
2. Na území EVL a jejich okolí nebudovat stavební dvory, dočasné skládky zemin, ani přístupové komunikace ke stavbě.
3. Po ukončení stavebních prací je třeba narušené povrchy okamžitě oset vhodnou směsí stanovištně odpovídajících původních druhů bylin (vhodná travino-bylinná směs). Také pro případné vegetační úpravy v podobě výsadby dřevin volit původní druhy.
4. Plochy vyznačené v obr. 4 využít k výsadbě izolačních dřevin (ovocný sad, dle pozemkových poměrů v lokalitě specifikovat v projektu stavby)
5. Sledovat výskyt a následně likvidovat neoindigenofyty v území dotčeném stavbou.

Fáze provozu:

1. Sledování výskytu a následná likvidace neoindigenofytů v území dotčeném stavbou.
2. Doporučujeme dlouhodobý a pravidelný monitoring stavu území, především ve vazbě na stabilitu populací koniklece velkokvětého a stav chráněných přírodních stanovišť.

6. LITERATURA A PODKLADY

- Anonymus (2007): Metodika hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Věstní ministerstva životního prostředí.
- Dušek et al. (2007): Hodnotící zpráva o stavu z hlediska ochrany evropsky významných druhů a typů stanovišť v České republice za období 2004 – 2006. Ochrana přírody 62, 5.
- Härtel et al. (2009): Mapování biotopů v České republice. Východiska, výsledky, perspektivy. AOPK ČR, Praha.
- Hošek et al. (2010): Doplnění národního seznamu evropsky významných lokalit pro kontinentální biogeografickou oblast. Ochrana přírody, 1.
- HBH Projekt spol. s r.o. (2007): Rychlostní silnice R43 v úseku Kuřim – Svitávka. Dokumentace dle § 8 zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí.
- Chytrý et al. (2001): Katalog biotopů České republiky. APOK ČR, Praha.
- Mackovčín et al. (2007): Chráněná území ČR. IX. Brněnsko. AOPK ČR, Praha.
- Martiško J. (2002): Plán péče přírodní památky Drahostovický kopeček 2003 - 2013. Brno.
- Martiško J. (2002): Plán péče přírodní památky Malhostovická pecka 2003 – 20013. Brno.
- Toniková Z. (2008): Posudek na dokumentaci o vlivech záměru „Rychlostní silnice R43 v úseku Kuřim – Svitávka“ na životní prostředí, zpracovaný podle § 9 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ECOLOGICAL CONSULTING a.s.
SEKRETARIÁT 006

100 00 PRAHA 10 - VRŠOVICE, Vršovická 65

DOŠLO: 21 -07- 2010

Č.j. 620

PŘEDÁNO:

dle rozdělovníku

Váš dopis značky:

Naše značka:
62992/ENV/10

Vyřizuje:
Ing. Špačková/1.2921

PRAHA:
20.7.2010

Věc: Posuzování vlivů záměru „Rychlostní silnice R43 v úseku Kuřim - Svitávka“ na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) – žádost o aktualizaci závěrů naturových posouzení

Ministerstvo životního prostředí, jako příslušný úřad ve smyslu zákona, zajistilo dne 15. 7. 2010 v Boskovicích veřejné projednání výše uvedeného záměru ve smyslu § 17 zákona. Ve vazbě na závěry tohoto veřejného projednání se na Vás, jako osoby s oprávněním ke zpracování naturového posouzení ve smyslu zákona o ochraně přírody a krajiny, obracíme s žádostí o provedení a následné zaslání aktualizace závěrů Vámi zpracovaných naturových posouzení (jež byly předloženy v průběhu procesu posuzování vlivů záměru „Rychlostní silnice R43 v úseku Kuřim - Svitávka“ na životní prostředí).

Žádáme Vás o zohlednění legislativních změn, kterými došlo ke sloučení EVL Malhostovická pecka (CZ0622165) a EVL Zkamenělá svatba a následnému vzniku EVL Malhostovické kopečky (CZ0624235) a současně došlo v této EVL i k rozšíření předmětů ochrany. Důraz je třeba dále klást zejména na možné přehodnocení závěrů učiněných k navrhované variantě V1, která je dlouhodobě stabilizovaná v územně plánovací dokumentaci a její realizace je požadována vybranými dotčenými obcemi.

Ing. Jaroslava HONOVÁ, v.r.
ředitelka odboru
posuzování vlivů na životní prostředí

tel.
267 121 111

ČNB Praha 1
č.ú. 7628001/0710

IČ:
164 801

fax:
267 310 443